

VÁROSI TANYÁK

PARADICSOM AZ ABLAKBAN

Csend, nyugalom, jó levegő, friss zöldségek az ágyásban, békésen legelésző állatok – ha egy tanyát képzelünk magunk elé, talán ez jut először eszünkbe. Vagy inkább ez hiányzik legjobban a magas házak közé zárt városi életből. Mint kiderül, ha legelőt nem is, de egy darabot a természetből vissza tudunk varázsolni a betondzsungelbe. Az apró kertek legnagyobb értéke mégsem a megtermelt zöldség, hanem az a közösség, amelyik gondozza.

SZÖVEG: MARILLAI ANDREA • KÉP: PROFIMEDIA

KÉP: GEBAUER HANGA

– *Rosta Gábor, bár a kommunikáció a hivatalos szakmája, A városi tanyák címmel a közösségi kertek értékeiről írt könyvet. Mit takar a könyvcím?*

– A város és a tanya jó ellentétpár, erre sokan felkapják a fejüket – mondja Rosta Gábor. A könyv valójában arról szól, hogy a városon

belül próbáljunk meg minél kisebb fogyasztással, környezetünkre odafigyelve élni. Ráálltunk a túl kényelmes, energiafaló életmódra, a tanya ennek pont az ellenkezőjét jeleníti meg.

– *Hogyan lehet ezt megvalósítani? A tudatos vásárlás, a tudatos ételszemlélet, a kisebb fogyasztás már majdnem egyenlő a tanyával?*

– A városnak nagy vonzereje van – a sokszínűség, a színház, mozi, az egészségügyi ellátás. A családom több generáció óta város lakó, ezt az életformát szoktuk meg. De azért a városban is megteremthető néhány dolog a vidék előnyeiből. Ennek Budapesten van hagyománya, jó példa erre a Wekerle-telep, amit eleve úgy terveztek, hogy mindenkinek legyen egy kis konyhakertje. Külföldön a

városi kertművelés nagyon népszerű, sokan éveket várnak egy zsebkendőnyi parcellára, hogy megművelhessék. Ezek az angol nyelvterületen *community gardens*nek nevezett közösségi kertek. Van, ahol parkot létesítenek, van, ahol zöldséget, gyümölcsöt, gyógynövényeket termesztnek, és vannak iskolai, oktatási kertek is. Németországban például az állam interkulturális célú kerthálózatot finanszíroz. Itt a különböző nemzetiségű bevándorlók együtt művelik a területet, így integrálják őket a társadalomba. A kertészkedés mentálhigiénés funkciója is óriási, mert lehet a tévé előtt tespedve chipset rágcsmálni, de jobb napfényben gondozni egy kis földet, ami termést és sikerélményt is ad.

– *Ha ilyen jó példák vannak, itthon miért nem terjedt el a városi kertészkedés?*

– Magyarországon nem a kertművelésnek, hanem a közösségeknek nincsenek hagyományai. Az elmúlt nyolcvan évben a hatalom mindig félt a közösségtől, amelynek szabályai vannak, tartást adnak, hatnak a társadalomra. Nem vagyunk individualistábbak más nemzetnél, csak itt nem hagyták a közösségeket működni.

– *Mi lehet az első lépés?*

– Építészhallgatók mérték fel a Hungária körút környékét, hektárszámra találtak kihasználatlan, vagy személtelerrá használt, elgyomosodott telkeket. Ilyet mindenhol lehet találni. Fel kell kutatni a tulajdonosokat – ezek

többnyire az önkormányzatok – és meg kell győzni őket arról, hogy jobban járnak, ha közösségi kertként használják azokat. Egy lepusztult grund csak vonzza a bűnözést, az egész környék szlömösödik. Minden példa azt mutatja, hogy a közösségi kert környéke felértékelődik, csökken a bűnözés, önmagában azért, mert rendben van tartva. A külföldi szokások szerint ingyenes bérleti szerződést kötnek a művelésre, úgy, hogy a tulajdonos bármikor visszaveheti a területet a termőidőszak végén. Általában megállapodnak arról, hogy legalább 3-5 évig lehet rajta kertészkedni. A közösség eldöntheti, hogy ki jöhet oda dolgozni, milyen feltételekkel, hogy közösen használják a szerszámokat, nem használnak vegyszereket, és a többi. Kialakítják a saját szabályaikat. A közösségi kert a demokrácia iskolája.

– *Nem kell attól tartani, hogy az ápolat kertek termése is odacsalogtja a bűnözőket?*

– Biztosan előfordul ilyen is, de ezekre fel kell készülni. Jó kapcsolatokat kell ápolni a civil szervezetekkel, polgárőrséggel, közterület-felügyelőkkel, a szomszédokkal. Ha valaki művel egy darab földet, kialakul benne a tulajdonosi érzés, jobban odafigyel arra, mi történik az ablaka alatt.

– *Akkor ezek szerint nem is maga a termés, hanem a közösség a fontos?*

– Az emberek magányosak, nem tudnak magukkal mit kezdeni. Egy kertben elkezdnek kommunikálni egymással, újra fontosnak érezhetik magukat. Nyertem egy pályázatot, így egy évig főállású „angyal” leszek. Ezen idő alatt mintakerteket szeretnék létrehozni. Rengeteg pozitív példa van, az interneten is érdemes utánanézni. A Kortárs

Építészeti Központtal közösen, jól megtervezett kerteket szeretnénk építeni, ahol az esővízgyűjtéstől a komposztáláson át minden ki van találva. Be kell keríteni, földet kell hozatni, magokat kell szerezni. Ezek költségek, de még mindig századannyiba kerül, mint egy parkot kialakítani, és uniós pályázatokból most lehet pénzt szerezni. Szeretném, hogy a kertek szépek, látványosak és működőek legyenek, amitől kedvet kapnak az emberek. Végigjárunk egy utat, buktatókkal, sikerekkel, de a tapasztalatainkat felhasználva már könnyebb lesz azoknak, akik elhatározzák magukat egy közösségi kert létrehozására.

– *Van ideális méret a megvalósításra?*

– Nincs. Tulajdonképpen már a virágláda is egy városi tanya. A Nyugati közelében lakom, és már évek óta azon versenyzünk a házbeli srácokkal, hogy kinek szebb, nagyobb és finomabb a paradicsoma, ami az ablakban nő.

Szóljon hozzá
a témához!
kepmas.hu

